

A Magyar Kultúra Napja *A Római Magyar Akadémián*

A 2013-as év kiemelt szerepet játszik a magyar-olasz kulturális kapcsolatokban: a két ország együttműködési megállapodást kötött egymás kultúrájának bemutatására. Ennek tükrében idén még nagyobb jelentőséget kapott a Magyar Kultúra Napja a Római Magyar Akadémián, ahol 2013. január 18. és 24. között rendezték meg a világhírű magyar szopránénekesnő, *Sass Sylvia* nemzetközi mesterkurzusát, s az azt követő záróhangversenyt.

A résztvevők már aktív, vagy hamarosan a pályára lépő fiatal énekesek. Olasz, francia, lengyel, dél-koreai, s idén először, magyar résztvevője is volt az egyhetes kurzusnak.

Az igen intenzív munka mellett jutott idő a római Lincei Akadémia és Könyvtár kincseinek (pl. Verdi fotók, kéziratok, eredeti középkori kódexek, magyar emlékek stb.) megtekintésére is.

Sass Sylvia az egész zenei világ jól ismeri. Művészetét nehéz szavakkal jellemezni. Tanítás közben hallgatósága egyszerre érezheti magát szédítő magasságokban – mélységekben. És nem csak az, akivel éppen foglalkozik. Konkrét, elvont vagy festői hasonlatai sokszor az univerzumba röpítik az embert: egy időben érzékeljük szavai és illusztrációi révén a makro- és mikrovilágot. Miután sikerült elővarázsolnia a jellemző karaktert és a nagy formát, a legtöbb időt a hajszálfinom, differenciált előadásmódnak szenteli. Nála a technika – mint minden nagy előadó-művésznél – csak a kifejezés eszköze.

Lenyűgöző szakmai tudása (kb. száz operát, s ezer dalt tud memoriter!), hallatlanul érzékeny zeneisége hihetetlen empátiával párosul.

Tanítása ritka példája az ösztönös muzikalitás és a tudatos pedagógia ötvözésének.

Egy kurzus célja – az idő rövidsége ellenére – az útkeresés, útmutatás. Hozzásegíteni a hallgatót ahhoz, hogy megtalálja a saját, egyéni útját, még akkor is, ha már diplomás művészről van szó.

Közhely: a zenében nincs tökéletes előadás, mindig lehet, ha nem is jobban, de másként. S hogy az adott pillanatban, darabban éppen kinek mi a legoptimálisabb megoldás, ebben tud nagy segítséget nyújtani egy-egy ötlet, hasonlat, színészi gesztus stb.

A *dr. Molnár Antal* igazgatásával vezetett Római Magyar Akadémia idén 2013. január 25-én tisztelgett a Magyar Kultúra Napja előtt az Intézetben rendezett zárókoncerttel, ahol Liszt Ferenc, Mozart, Puccini, Bellini, s Mascagni művei hangzottak el. A nagy sikerű hangversenyen Alekszandra Buczek, Guisy Loglisci, Jeongmi Park, Peidl Katalin, Louis Zaitoun énekelt, zongorán közreműködött a budapesti Weiner Leó Zeneművészeti Szakközépiskola tanára, (e sorok írója).

A fotókat készítette: Várhelyi Klára

Nagy Márta

A Magyar Kultúra Napja alkalmával *Kodály ünnepségek Pécsen*

Kodály és kora

A Magyar Kodály Társaság Pécsi Csoportja 2013. január 25.-én „Kodály és kora” címmel konferenciát hirdetett.

A rendezvény további támogatói a Pécs-Baranyai Kórus és Zenekari Szövetség, a Pécsi Civil Közösségek Háza, a Nemzeti Kulturális Alap és a Magyar Művészeti Akadémia.

A programsorozat délután fél 3 órakor a Szent István téren álló Kodály szobornál kezdődött. *Dr. Ittész Mihály*, a Magyar Kodály Társaság elnöke méltatta a Tanár Úr tevékenységét, az ifjúság számára adott zenei csodát, amelyet éppen Pécs városában indított útjának. Ez a módszer azóta a művelt világban elterjedt és mindmáig töretlen. Varga Imre szobrászművész alkotása előtt koszorúzással tisztelgették a város karnagyai.

Jágerné Vizler Katalin a Szerafi Kórus tagja Kodály gyűjtötte népdalcsokrával tette még emlékezetesebbé a rendezvényt.

Ezután a Szent István téren lévő Civil Közösségek Házában konferenciával folytatódott a program.

Konferencia

Kertész Attila Liszt-díjas karnagy, a Magyar Kodály Társaság Pécsi Csoportjának elnöke köszöntötte a megjelenteket.

A Magyar Kultúra Napjához illeszkedő konferencia Ittzés Mihály előadásával kezdődött. „Kodály üzenetei kánon formában” címmel arról beszélt, hogy a kánon régi műfaj, amely egy szólammal kezdődik, és ebből alakulhat ki a többszólamúság. A műfaj csúcsa a „Magyarokhoz” c. kánon volt.

Kovács Attila zenei szerkesztő Kodály és Pécs kapcsolatáról beszélt. Hangzó anyagokkal prezentált előadásában – egyebek között – kitért arra, hogy 1945. novemberében Kodály Zoltán meghirdette: Pécs legyen zeneváros. Erre a tényre méltán büszkék a jelenkor muzsikusai is.

A napokban 80. születésnapját ünneplő *Ivasivka Mátyás* karnagy-tanár „Várakozással a pécsi ifjúsági karoknak” címmel a Mohács c. vegyeskari alkotásról beszélt. A Kisfaludy Károly versére komponált hatalmas művet Ivasivka Mátyás középiskolai kórusainak ajánlotta Kodály, amelyet 1965-ben a Keszthelyi Helikonon mutatott be nagy sikerrel, a szerző jelenlétében.

Lakner Tamás Liszt-díjas karnagy „Hass, alkoss, gyarapíts!” című előadása Kodály történelmi témájú férfikari műveit vette görcső alá. A műfaj legavatottabb ismerője hangzó zenével, kottaképekkel, összhangzattani ismeretekkel mutatta be a rendkívül megrázó erővel bíró kórusműveket.

Szabó Szabolcs karnagy „Weöres Sándor és a kóruszene” címmel mutatta be Kodály és a költészet szoros kapcsolatát, kölcsönös egymásra hatását. Az Öregek c. kóruson keresztül ábrázolta Weöres Sándor 15 éves korában írott versének az idősödő mesterre gyakorolt hatását, amelynek eredménye e zenei remekmű lett.

Végezetül *Tillai Aurél* Liszt-díjas karnagy, professor emeritus a „Jézus és a kufárok” címmel Kodály híres vegyeskarát elemezte ütemről-ütemre kottával, hangzó anyaggal, a hallgatóság nagy figyelmével kísérve.

A konferencia zárszavában *Kertész Attila* megköszönte a hallgatóság érdeklődését, és mindenkit meghívott az esti hangversenyre.

Hangverseny

Hogyan is lehetett lezárni, összegezni egy szakmailag rendkívül tartalmas délutánt, mint esti hangversennyel. Olyan koncerttel, ahol a részben korábban elemzett Kodály – művek élő előadásban, a maguk teljességében tárulnak a hallgatóság elé. *Kertész Attila* karnagy, a Kodály Társaság pécsi elnöke méltatta az elődök úttörő szerepét, a Tanár Úr és a mecsekajli város kapcsolatát, a városunk máig jelentős kóruséletét.

A pécsi Ferencesek Templomában az esti koncerten a város kiváló együttesesei zömmel Kodály műveket énekeltek.

A vendégként fellépő *Dombóvári Kapos Kórus* a 114. genfi zsoldárt, majd az Adventi ének c. művet mutatta be *Markovics Gábor* karnagy avatott irányításával. Ezt követte *Tillai Aurél* Dies irae c. műve és a 121. genfi zsoldár, a hallgatóság nagy öröme.

A *Mecsek Kórus Női Kara* az Ave Maria, a Hegyi éjszakák I. és a 150. genfi zsoldár bemutatásával, *Kertész Attila* irányításával remekelt.

A *Bartók Béla Férfikar* ritkán hallható művekkel nyűgözte le a közönséget. Lakner Tamás vezetésével az Ének Szent István királyhoz, a Jelen-ti magát Jézus és Isten csodája c. alkotások nagy sikert arattak. *Zalay Dorottya* fuvolán a Három út előttem c. művet adta elő meggyőzően, tehetségesen.

A *Mecsek Kórus* a Norvég leányok, az Öregek és a Fölszállott a páva c. kórusművekkel a tőle megszokott igényességgel, drámaisággal énekelt, Kertész Attila Liszt-díjas karnagy irányításával.

A *Komlói Pedagógus Kórus* a Jövel Szentlélek Úristen és a ritkán hallható Mohács c. műveket rendkívül meggyőzően énekelte Szabó Szabolcs vezetésével. Majd Bárdos Lajos Jeremiás próféta c. műve következett, végezetül az Esti dal zárta igényes műsorukat.

A hallgatóság által is nagyra értékelt koncertet mi is összegezhette volna méltóbban, mint Kodály Zoltánnak Berzsenyi Dániel versére írott, a Magyarokhoz c. kánonja. Az esten fellépő kórusok *Összkarát Tillai Aurél* professor emeritus dirigálta magas színvonalon.

Törtely Zsuzsa

Gondolatok Kodály Zoltán pécsi szobránál

Tisztelt Tisztességtevők! Kedves Egybegyűltek! Hölgyeim és Uraim!

Megtisztelő felkérésnek teszek eleget, amikor egy másik, tavaly kapott megtisztelő megbízatás eredményeként, mint a Magyar Kodály Társaság elnöke, helyesebben: a közgyűlés által előmunkásnak rendelt személy mondhatom el gondolataimat a Magyar Kultúra Napja alkalmából pécsi tagcsoportunk által szervezett, a Magyar Művészeti Akadémia támogatásának köszönhetően megvalósuló konferencia és kórushangverseny előtt, a 20. századi magyar zene, sőt az egyetemes magyar kultúra egyik legnagyobb alakjának, Kodály Zoltánnak a szobránál.

Kodály Zoltánt már életében sokan megvádolták azzal, s ez a vélekedés még tán ma is fel-feltűnik, hogy híveinek túlzott buzgalma mellett maga is erőteljesen hozzájárult ahhoz, hogy személye, életműve, eszmeisége szoborszerűen álljon előttünk – csakis csodáltnivaló, megfellebbezhetetlen tekintélyként tekintünk rá.

Amikor *Varga Imre* szobrászművész megalkotta ezt a szobrot, még kivételesnek számított, hogy nem a megszokott módon, magas talapzatra helyezve ábrázolta a szoborrá formálendő nagy személyiséget. Talán éppen ezzel a művészi gesztussal, koncepcióval akarta jelezni: a nagy művész és gondolkodó is ember, közülünk való, bármennyire felettünk is állt tehetségével, sok év szorgos munkájával létrehozott sokágú életművével. Az ábrázolthoz nagyon is illő ábrázolásmód, hisz tudjuk:

Kodály nagy gyalogló és nagy sétáló volt. Számos, különböző életkorban készült fénykép és saját feljegyzései is tanúsítják ezt. Ifjúkori népzene gyűjtő barangolásairól, olykor merész hegyi útjairól, idős kori magányos vagy társas sétáiról ismerünk dokumentumokat. Amikor az ifjú muzikusoknak adott tanácsait megfogalmazta Schumann nyomán (a *Ki a jó zenész?* címen ismert beszédében) és más alkalmakkor is kifejtette, hogy ha más lehetősége nincs rá a szellemi munkát végző embernek, akkor legalább a természetben tett kiadós sétákkal kell megalapoznia, védenie testi-szellemi kondícióját, frissességét.

Aligha kell ebben a körben külön méltatnunk azt a hatalmas munkát, amelyet elvégzett. Zeneszerzői életművét, népzene-tudományi munkáját, a zenei nevelés és művelődés érdekében végzett tevékenységét. De elénk tolszik a kérdés: Minden napjainkban követjük-e, munkánkkal megbecsüljük-e ezt az örökséget? Méltó gondozói vagyunk-e?

Eljátszom a gondolattal, vajon úgy lenne-e, ahogy Arany Jánosnál olvashatjuk, amikor Toldi alakját megidézi:

„Ha most feltámadna, s eljöne közétek,
minden dögát szemfényvesztésnek hinnétek.”

Oly hatalmas és sokágú ez az örökség, hogy szinte el sem tudjuk képzelni: mindezt egyetlen ember hogyan tudta létrehozni. Nem a maga dicsőségére, hanem népe, nemzete gazdagodására.

Tovább víve a gondolatot: mi történne, ha – mint Leporello teszi Don Giovanni nevében a Komtur szobrával – meghívnám, s tényleg eljönne és számon kérné, hogyan sáfárcodunk a ránk bízott örökséggel, különösen a zenepedagógia terén. Vajon mit mondanánk? Szabadkozoznánk, mentegőznénk: Tanár úr, ez már más világ, mint a amelyben Önnek élnie s dolgoznia adatott; hiába élünk békében, a hétköznapi is tele vannak a munkánkat gátló tényezőkkel. Ma az ifjúságot annyi mindennel és oly mértékben bombázza a média, befolyásolja a mindenhol, mindenből áramló „zene”, amely messze van attól, aminek művelésére, terjesztésére Tanár úr tanításai nyomán felelősködünk! Ma annyi minden vonja el az ifjúságot az éltető, jó zene forrásaitól, hogy sokszor túlságosan küzdelmesnek, sőt reménytelennek érezzük a munkánkat.